

Educational Psychology

Q.P. Code: 00004033

[Time:3:00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1. All questions are compulsory.**
  - 2. Figures to the right indicate full marks.**
  - 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.**

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- Explain the concept, nature and function of Psychology.
- Explain the meaning and nature of educational psychology.
- Discuss the scope and functions of educational psychology.

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- Describe the merits and limitations of Introspection method.
- Describe the meaning and types of observation method.
- Explain the Steps and demerits of Experimental Method.

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- Explain the principles of development and factors affecting development.
- Explain the concept of growth and discuss the developmental stages in details.
- Explain the Role of the Teacher in facilitating growth and Development.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- Explain the Individual differences within and among the learners
- Explain the concept of Heredity and Environment along with educational implications.
- Elucidate the Concept and Characteristics of Maturation.

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- Note on Psychology.
- Merits and Demerits of Clinical Method.
- Factors affecting Development.
- Relative Importance of Heredity and Environment.

Educational Psychology

Q.P. Code: 00004033

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.
 सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
 ३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र . १ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहिले . (२०)**
- (अ) मानसशास्त्राची संकल्पना, स्वरूप आणि कार्य स्पष्ट करा.
 (ब) शैक्षणिक मानसशास्त्राचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
 (क) शैक्षणिक मानसशास्त्राची व्याप्ती आणि कार्ये यांची चर्चा करा.
- प्र . २ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहिले . (२०)**
- (अ) आत्मनिरीक्षण पद्धतीचे गुण आणि मर्यादा यांचे वर्णन करा.
 (ब) निरीक्षण पद्धतीचा अर्थ आणि प्रकार सांगा.
 (क) प्रायोगिक पद्धतीच्या पायऱ्या आणि तोटे स्पष्ट करा.
- प्र . ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहिले . (२०)**
- (अ) विकासाची तत्वे आणि विकासावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
 (ब) वाढीची संकल्पना स्पष्ट करा आणि विकासाच्या टप्प्यांवर तपशीलवार चर्चा करा.
 (क) वाढ आणि विकास सुलभ करण्यात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र . ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहिले . (२०)**
- (अ) शिकणाऱ्यांमधील आणि त्यांच्यातील वैयक्तिक फरक स्पष्ट करा
 (ब) शैक्षणिक परिणामांसह आनुवंशिकता आणि पर्यावरण या संकल्पना स्पष्ट करा.
 (क) परिपक्वतेची संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र . ५ टीपा लिहा . (दोन) (२०)**
- (अ) मानसशास्त्रावर टीप.
 (ब) क्लिनिकल पद्धतीचे गुण आणि तोटे.
 (क) विकासावर परिणाम करणारे घटक.
 (ड) आनुवंशिकता आणि पर्यावरणाचे सापेक्ष महत्त्व.

*****